

BUTLLETÍ

DE LA

LLIGA CATALANISTA DE GIRONA

Any I.

Dimecres 13 de Novembre de 1901

N.º 8

Sortirà quan convinga.—No 's retornan els originals.—Se reparteix de franch.—S'admeten donatius voluntaris pera la publicació.—Anuncis á preus convencionals.—Tots els socis tenen dret á la col·laboració.

Haventse ja acabat felisment la campanya electoral, per quin bon éxit s'havia cregut necessaria la publicació del present Butlletí, queda la mateixa indefinidament sospesa, pera reanudarla sempre y quan la LLIGA ho cregui convenient.

¡VICTORIA!

Hem guanyat las eleccions.

El primer acte polítich que ha realisat la LLIGA CATALANISTA, lluytant en front del caciquisme en aquesta ciutat en las presents eleccions municipals, s'ha vist coronat ab la més sonada victoria.

Hem lluytat en totas las seccions dels quatre districtes, presentant en conjunt deu candidats, y hem lograt trauren vuyt.

El caciquisme 's redressava acostumat á véncer, y aquesta vegada s'ha vist vensut. De res li han valgut els aparis de forsa que fingia, de res la protecció gubernamental ab que comptava, de res absolutament la febrosa activitat de llurs adeptes y estaferms.

La idea patriótica ha germinat en las inteligencias del poble gironí; el sentiment d'afecte envers la terra envilida pel odiós centralisme s'ha encés en el cor dels bons ciutadans; el viu anhel d'una vivificant autonomia s'ha despertat en l'ánima dels catalanistas de Girona; ens hem comptat, ens hem unit, hem lluytat y hem vensut.

¡Bé! ¡Molt bé pels catalanistas de Girona!

Are manca solzament no dormirse demunt dels llorers conquerits ab tan lloable esfor. Es necessari reflexionar seriament sobre la importancia del acte trascendentalíssim que acabém de realisar;

are convé sospesar bé lo que aquesta victoria significa, y prepararse pera repetir la lluyta á la primera ocasió que 's presenti.

Deyam l'altre dia que la unió fá la forsa; y una falaguera experiencia posa de relleu la veritat d'aquell important aforisme.

Una vigorosa empenta donada mancomunadament al caciquisme ha sigut sufficient pera ferli mossegar el franch de terra.

Mireulo abatut y revolcantse impotent en la pols de la derrota, y prepareuse á donarli la segona embestida, sense fer cas dels crits de protesta ab que 'ns amenassa.

Ha caygut, y no hem de témer que 's redressi, si sabem tenirli el peu al coll en lo succesiu.

¿Quí podrá duptar are de lo que pot l'esclat de patriotisme d'un poble que vol trencar las cadenas de la mes aborrible tiranía? ¿Perqué hem de consentir que quatre nulitats sostingudas pel caciquisme madrileny vingan á imposarse als bons patricis y governarnos y aixafarnos tractantnos com vils esclaus?

Are ja hem trovat el secret de defensarnos y véncer. Mirém més endevant; continuem units y preparats; refém y mantingám compacte la nostre LLIGA, y no duptém de que mes enllá tocarém resultats més grans y profitosos.

Que aquesta victoria sia la mort del caciquisme y penyora de la llibertat y autonomia de la nostra terra.

Avuy hem trevallat pera comensar la regeneració del Municipi; demá trevallarém, si á Deu plau, pera foragitar de Catalunya als intrusos que 'l centralisme ens envia per portarnos á la miseria.

Y aixis com hem desbancat als cacichs petits d'aquí, al crit de ¡visca Girona! aixis mateix esquivarém als cacichs grosos de fora, al màgich crit de ¡Visca Catalunya!

LAS ELECCIONES MUNICIPALES

El vot de la ciutat de Girona, va demostrarse ben sincer y expontani, malgrat á tots els recursos, malas arts, y coaccions posats en joch per la patuleya de la gent caciquista.

En cap ocasió el cos electoral había demostrat la decisió y 'l propósit ferm de pendrer part en la lluyta electoral. Ja may ha posat de manifest, com are, son empenyo de fer us el dret de sufragi, el més preciat de tot ciudadá. Recordis la votació que hi va haber, en las darreras eleccions, en las de

diputats á Corts en que 'l *cunero* é inofensiu Herre-ro, el servent de 'n Canalejas, va sortir per una insignificant número de vots. La votació del diumenge, ben al contrari, sigué nombrosa, nutridíssima com may s'era vist en la nostra ciutat.

El cos electoral estaba reaccionat. La gran masa de personas que no 's movían de casa, aquells indiferents del *laissez fer, laissez passer*, acudint á la crida feta pels elements catalanistas, y acoblantse sota la candidatura d'administració patrocinada

per nosaltres, ha respost, com un sol home, pera netejar y desinfectar las dependencias de l'administració municipal, las de la Casa Comunal. Aixó, á més de la victoria material, es el mellor triomf que podíam esperar. Els gironins han demostrat, que son dignes ciutadans d'un poble lliure, que saben apreciar lo que val l'us dels drets polítics, y al capdevall, que no necessitan tutelas de ningú pera atendre á la súa administració. Ressenyem are, 'ls incidents de la jornada.

La jornada del diumenje

A primera hora, ja s'veya més animació que de costum pels carrers de la nostra ciutat. Els repartidors del nostre *Butlletí*, extraordinari de vuit pàgines, s'encarregavan de repartir-lo ab profusió per tots els indrets de la ciutat, quins exemplars eran solicitats per tothom, y repartits per tots els establiments, botigas y llocs de reunió; quedant ben aviat agotats y aixó que s'en havia fet una tirada molt nombrosa. Tothom las llegia ab interés, tant els noms de las candidaturas, com la detallada ressenya del grandíós meeting catalanista.

Els repartidors de nostres candidaturas, molts d'ells, honrats trevalladors, s'anavan situant per las seccions y colegis electorals, y altres de volants s'encarregavan de correr els districtes y posant en relació ab nostres agents, ó ab els interventors.

Constitució de las mesas

A la hora marcada per la Lley, 'ls interventors nomenats pels candidats de la LLIGA ja s'trobavan en sos llocs. Y no sols ells, sino casi tots els interventors suplents, alguns dels quals se quedaren en las seccions. Ben al revés succehia respecte als del govern y republicans, en moltes las mesas no'n compareixia cap y en alguna sols el nomenat per la Junta Municipal, de modo que salvo el president, els interventors tots eran nostres. Succehi aixó per exemple en la mesa de la Secció 6.ª (Foment) presidida pel regidor senyor Pallí. Prova ben evident de la defectuosa y nula organització dels elements caciquistas. Y tant es aixís, que no sols passava aixó, sino que dels pochos que hi concorrián, no sabian qui 'ls havia de portar el dinar. Més de quatre s'atiparen, sense que tractem de posarho en retret, ab los serveys prestats als interventors regionalistas.

Mencionats aquets detalls, consignarém que las mesas quedaren constituídas á las vuyt, hora en que comensá la votació. Avans de comensarse la votació se feu posar l'urna de cristall en regla, fentse tancar en clau com está preceptuat per las disposicions electorals, tot á prevenció com es natural d'evitar cap possible abús.

Incidents de la votació

Sense que revistessin gran importancia, foren molts y variats. Eran alguns els que s'equivocaban de nom, altres que preguntavan si eran á las llistas, y també bastants els que pretenían ficar ells mateixos la papeleta á l'urna. Els nostres interventors, en tótas ocasions feyan observar las prescripcions de la Lley, fent cumplir sos preceptes.

Coaccions morals... y altres cosas

La gent manada, tota las collas d'individuos empleats en las oficinas del Estat y del Municipi, anavan amatenats á dipositar son vot. Els empleats del Ajuntament, sense faltar n'hi cap, 'ls individus de las brigadas municipals, els esconbriayres els serenos d'uni-

forme, tots á l'una, desde las primeras horas tots á l'una compereixeren á dipositar son vot... en favor com es de suposar de la sineeritat electoral.

En la Secció primera

Aquesta Secció, pertanyent al districte 1.er, fou de las més animadas. Degut al crescent número de candidats que s'presentavan y á las moltes combinacions que s'feyan á las portas de los colegis recomanant candidaturas, esborrant noms y afejinthi d'altres, y fins fentne de manuscritas en paper de barba, se notava bastant de mohiment. A prop de mitgdia ja havían votat més d'uns trenta cinch per cent de las llistas oficials.

En la secció 6.^a

El colégi electoral era á la plasa del Oli, escola municipal que hi ha á la cantonada de la Pujada de Sant Domingo.

Avans de las 7 del matí, els interventors designats per la LLIGA formavan disciplinats al pati del espayós edifici. Els caciquistas venían ab las mans á la butxaca, sense tenir ni un sol interventor dels que habian designat per aquella mesa: tots devian haver renunciat al càrrech, ó al menys no'n va venir cap. Aixís fou que vam tenir majoria complerta.

Presidia el regidor Sr. Pallí, y en honor á la veritat hem de regoneixer y fer constar que va portarse dignísimament, dirigint la votació ab la major imparcialitat y ab la més estricta justicia.

La votació fou nutridísima com may s'havía vist en aquell colégi, pero ordenada y correcta, sens el menor incident desagradable.

Els electors afectes á la nostra LLIGA se presentaren en número considerable, y votaren la candidatura íntegra, resultant que allí triomfaren tots els nostres candidats per majoria. No es que 'ls caciquistas abandonessin el camp en aquella secció, porque may havían treballat allí ab tanta forsa; pero ni aixís varen lograr més que una meytat á tot estirar dels vots. Y es de notar per exemple y ensenyansa en las lluytas futuras, que 'l candidat Sr. Carreras que sempre havia tingut allí considerable majoria, aquesta vegada fou derrotat de la manera més ignominiosa, essent el que va obtenir la minoria més petita; lo qual significa que ha perdut per sempre 'l seu prestigi, acabant per fi de semblar el rey y amo d'aquell districte. Aixís va morir reventada la seva candidatura, sense que logrés referla el refor petit que li venia de la secció 5.ª, que tampoch li va respondre com solia fer ya molts anys. Que li servesca de saludable experiencia y 'l desenganyi pera ficarse á casa y no donar més auxili als mardilenys butxins de Catalunya.

Individuos que no s' deixaren votar

A omissions degudas en la confecció de las llistas, en aquesta mateixa secció, se trovaren sovint ab que compareixían personas que no obstant de manifestar que son domicili radicava en la secció, son nom no constava en las llistas. Altres compareixían que tenían vots en altres soccions. A mitg dematí se presentá un tal Brocas ó Brogués que manifestá vivia al carrer d'en Bern, y no se 'l permeté que votés per no trobarse son nom en las llistas. Va insistir bastant, y va dir que 'l feya venir un magistrat de l'Audiencia.

Aixís mateix, se presentaren un tal Iglesias avehinat en el carrer Nou del Teatro, y Padró y Roig domiciliat en el Pes de la Palla que no constant en las llistas no se 'ls deixá votar.

Un que digué anomenarse Joan Masó y Pibernat, tampoch votá per no trobarse en el cens y per dir que vivía al carrer de la Rutlla: se l'hi aconsellá que anés á emetre son vot en el colégi que li corresponia.

Las autoritats y «personatges» al carrer

Aixís com el dissapte corrian de casa en casa, *men- digando votos*, com diuen ells, y, els cacichs Carreras, Pérez Xifra senador, y el Jutje interi de 1.ª instancia D. Joseph Catalá, y las candidaturas caciquistas eran acompanyadas de tarjetas dels *grossos*, B. L. M. y cartas de recomendació ab profusió, en el domicili del senyor Carreras, eran cridats pel senyor Alcalde tots els venedors de la Plassa sens dupte pera que respetessin la *veracitat* electoral; el célebre representant del centralisme, no volguent ser menos, cridá particularment á son despatx á tots els empleats electors que no estan á sas ordres ab els mateixos fins que las demás autoritats.

Pero el diumenge, feren més, varen tirarse al carrer, y agenciánt tot lo que podían acaparar, empaytaren á tothom, visitant totas las seccions y 'ls grupos formats al defora dels collegis electorals. El Governador, tot *enxisterat*, seguit d'alguns empleats, també recorregué personalment las mesas, fentli d'escolta de tant en tant, alguns regionalistas. Se veu que á *todo trance* volían que imperés la legalitat.

Cambis de President de Mesa á última hora

En el tercer districte, ahon ja se sabia que la lluyta sería empenyadíssima, perquè s'hi presentava candidat un dels cacichs, hi va haber un verdader *ball* de presidents. En la secció 6.ª se nombraren en pochs días nada menos que tres presidents. En previsió de lo que podia pasar, el dia avants de la elecció va retirarse el nomenclament del alcalde de barri Sr. Serratos, substituhintlo, y nombrant en son lloch pera ocupar la presidencia D. Narcís Pallí, regidor, deude y gran amich del cacich Carreras y 'l que va tenir la *pega* de presenciar son enfonzament.

Aixís, com, també havían canviat el local de la Mesa, que avans era á la Forsa y aquesta vegada á la Plassa del Oli. escola municipal, perquè segons se deya era més vist, y no hi anirían tants clergues á fer us del dret de sufragi, aixís també feren el mateix joch ab els presidents. Pero, per aixó, una votació com la que hi hagué, may s'havía presenciada, fins els inquilinos y arrendataris del cacich votaren en contra.

Els cacichs recomanantse á si mateixos

Havém vist y hem recullit pera arxivarlos com á modelo de literatura *bilingüe*, uns curiosos B. L. M., ab pésima ortografia y llastimosa redacció, en que 'ls cacichs de recomanen ells mateixos, y demanant *favor* y *concurso* y *voto* acaban firmant ells mateixos, dits documents. Es la primera vegada que contemplem uns B. L. M. firmats. ¡Potser eran redactats d'algún municipal!

Buscant..... consol y distracció

Dilluns á la tarde sortí cap á Barcelona, sens dupte pera cambiar d'aires, el cacich derrotat D. Vicens Carreras y Sunyer, acompanyat de son germá D. Lluís, Desitjém que li probi el cambi de clima, y la estancia en la capital catalana. Ah!... no 's descuydi de portar redactadas las instancias sollicitant l'incapacitat de tres regidors triomfants de la LLIGA.

Rodas frustradas

En la secció 1.ª, á darrera hora de la tarde, poch

avans de clourer la votació, varen entrar un grupo numeros y un altre grupet capitanejat per un tal *Ganxo*, ab l'intenció sens dupte de ferlos revotar, pero descubert l'enganyifla, y vista l'actitut dels nostrés interventors y del President, varen retirarse del local tots escorreguts.

Un que volia votar dos vegadas

Problament de la mateixa colla, se va presentar ab anterioritat, un tal Joan Farró y Bodement, domiciliat en el carrer del Olivo, pera votar, resultant que ja era á la llista dels votants y que tenia creu en la oficial del cens. Precisament nostres interventors recordaren el detall que, la primera vegada que votá, no 's recordava del nom matern y ab aixó se fixaren en el que volia votar per segona vegada. Reptat per nostres interventors, y amonestat pel President senyor Plá se va retirar tot confós y avergonyit.

Una martingala

En el colégi de la Secció 6.ª, del districte tercer (Foment) va ocorre un fet que retrata la poca aprensió del caciquet derrotat Carreras. Dit *prohom* acompanyá á un individu fins al peu de l'urna y al serli preguntat son nom pel President de la Mesa, Pallí, contestá 'l suposat elector: Francisco Comas... y ja anava á entregar la papeleta.

Més com fos, que sigué conegut per un dels interventors catalanistas protestá d'aquell vot suposat que s'anaba á emetre, manifestant qu'era fals.

Escorregut, el cacich, son acompanyant, ab prou feynas va gosar á dir *que que, que 'l coneix vosté?* á lo que contestá el nostre interventor.—Si senyor, se diu Gou y viu en el carrer de la Barca.

Inútil es dir que se retiraren presurosos del local, esverats y ab caras de pomas agras.

Una tupinada..... impedida

En el districte 1.er, Secció 3.ª, á quarts de set encare no s'havía acabat las operacions del escrutini, ni omplenat las actas.

Avisats, en nostras oficinas, de que allí ocorria *algo* anormal, y sospitantho perquè obravan en nostre poder tots els certificats del resultat á excepció del de aquella secció, se personaren alguns companys nostres en el indicat colégi.

Allí s'enteraren de que s'havían perdut documents y cartera, que 'ls hi faltavan espelmas y llum. Lo ocorregut fou lo següent. Se sabia ja 'ls resultats de las seccions primera y segona y d'aquellas apareixian vencedors los candidats regionalistas y derrotat un candidat que lluyta ab tenacitat y que tenia en la Mesa d'aquella Secció un íntim amich á qui sembla que se li va extraviar una cartera y algún altre *patracol* que feya imposible l'expedició de las certificacions. Requerits el President de la Mesa y aquell amich íntim, per un Notari y devant de la enérgica actitut de váris companys nostres va bastá pera qué sortís lo perdut y se expedis la deguda certificació. Las candidaturas de l'urna ja eran totas fora, y s' diu que 'l municipal Serrano ne tenia una butxacada plena.

El fracás de la votació caciquista

Es ben evident, y aixó que may había votat tanta gent com aquesta vegada. Aixó y 'ls pochs vots dels cacichs, de la gent manada, de las coaccions, del diner y d'altres medis empleats demostra el gros triomf obtingut per nosaltres. Ja 's pot cridar, l'orgue llogat pels cacichs, exercint el *pataleo* que 's l'unich recurs

que 'ls queda dihent que la votació regionalista ha sigut petita. Cantin papers y mentin barbas.

Y tinguis en compte que entre 'ls electors que cada districte te d' empleats, serenos, municipals, brigadas, agents de l' autoritat y altre mena de gent per l' estil, que, son sempre vots probables pera 'ls que remenan l' olla y segurs quan 'l poder está en mans dels cacichs, y calculats aproximadament resulta que la votació obtinguda per certs candidats es irrisoria y ridícula.

Altres incidents..... y petitesas

A n' el conegut dibuixant Amad Camós no 'l deixaren votar en la secció corresponent, per tenir una r de més en son nom y constar en las llistas ab el nom de Amador.

Hi hagué un subjecte que votá duas vegadas, per tenirhi perfecte dret, per estar son nom dos vegadas á las llistas. 'Ns referim al elector Carlos Serrat que 's trova inscrit en la secció 4.ª y 6.ª, y l' home com es natural volguent ferne de son dret reconeguent seli duplicat, per dos vegadas lo va exercir.

A la Secció séptima

Hi passaren cosas curiosas. Un dels interventors ministerials y fins creyem que 'l president se retiraren de la Mesa, perquè no 'ls deixaren esmersar, y més tart perquè no sabían qui 'ls había de servir el dinar.

A n' allí votaren alguns ausents, y alguns duas vegadas degut á que no foren coneguts pels nostres interventors, n' obstant de consultar aquests las llistas de morts y ausents que la LLIGA había repartit.

Un president que... bada

En la Secció 3.ª del districte 1.er el President, l' alcalde de barri Geróni Más, sense malicia sens dupte, en alguna ocasió ficava la papeleta á l' urna avans de consultar si el nom era á las llistas. Y aixís, succehi una vegada, ó várias, que al ser tant diligent resulta que la papeleta ja era dintre l' urna, y 'l nom del votant no 's trobá á la llista.

Una práctica abusiva

Va notarse molt que, en totas las seccions, además, dels interesats s' hi trovesin empleats del ajuntament, ab l'excusa de ser oficials auxiliars ó secretaris. Aquesta corruptela, que 's veu que fa molt temps qu'está en us, aquí Girona, al contrari de las disposicions de la Lley electoral y del Real Decret d' adaptació, une sols permet actuar en las mans el President, y 'ls interventors nomenats en la Junta Municipal del Cens.

Resultat de la votació

DISTRICTE PRIMER

Total de vots

D. Joaquim Durant, <i>candidat oficial</i>	334
D. Joan Oliveras, <i>caciquista y oficial</i>	327
D. Francisco Monsalvatje, <i>de la LLIGA CATALANISTA</i>	297
D. Jaume Garriga, <i>de la LLIGA</i>	266
D. Joan Planas, <i>de la LLIGA</i>	264
D. Ramón Tarrés, <i>oficial</i>	256
D. Joseph Gumbau, <i>republicá caciquista</i>	178
D. Joseph Balmas, <i>independent</i>	159

DISTRICTE SEGÓN

D. Joaquin Franquesa, <i>de la LLIGA</i>	164
--	-----

D. Rafael Corominas, <i>caciquista y oficial</i>	119
D. Francisco Estech, <i>caciquista y oficial</i>	110
D. Prudenci Xifra, <i>de la LLIGA</i>	101
D. Pere Gimbernat, <i>republicá caciquista</i>	44

DISTRICTE TERCER

D. Narcís Sambola, <i>de la LLIGA</i>	335
D. Ignasi Prim, <i>de la LLIGA</i>	301
D. Narcís Perez, <i>caciquista y oficial</i>	256
D. Felip Vilaró, <i>de la LLIGA</i>	241
D. Vicens Carreras, <i>caciquista y oficial</i>	234
D. Tomás Simon, <i>caciquista y oficial</i>	156
D. Francisco Boxa, <i>republicá</i>	74

DISTRICTE QUART

D. Valero Leal, <i>republicá y caciquista</i>	194
D. Francisco Garanger, <i>caciquista y oficial</i>	163
D. Joseph Portas, <i>de la LLIGA</i>	123
D. Joan Tapiola, <i>de la LLIGA</i>	93

Resultan, donchs, triomfants vuyt dels compresos en la candidatura d' administració patrocinada per la LLIGA CATALANISTA, que son los senyors Monsalvatje, Garriga, Planas, Franquesa, Sambola, Prim, Vilaró y Portas.

CRÓNICA LOCAL

S' han rebut posteriorment á la celebració del meeting catalanista las adhesions de la Agrupació Catalanista de Mollet del Vallés, y de la Institució Catalana de Historia Natural de Barcelona.

—Lo nostre colega el *Diario de Gerona* ha publicat un número extraordinari ab motiu de la derrota del caciquisme local. Aplaudim l' idea y l' esperit de sos articles.

—Las firas se varen allargar dos dias, però s' assegura que per imposicions electorals no se varen allargar més de lo que se pensaba ferho. Que ho comenti qui vulgui.

—Totas las personas que s' hagin trovat que, (tinguent 25 anys y 2 de residència á Girona), no tenen vot per no constar en las Llistas de Cens, se 'ls suplica que passin per aquesta LLIGA ahon poden deixar sos noms y apellidos y 'l seu domicili, pera posarlos en las d' inclusions que á son temps se demanarán.

—Despreciém els atachs que contra 'ls homes de la LLIGA fan certs *autonomistas* de quincalla en un paperót indigne. Tothom sab qui son, tothom que viuen á l' estira cabells, del *sablazo*.... ó del tarugo. Tothom els coneix, aquí y á fora de aquí. Fins á Barcelona y á Madrid.

Gracias á Deu arreu se sab qui som, y se sab també qui son ells. Estém molt per demunt de semblant tarugada. Que vagin ab compte que algú no 'ls fassi posar á ratlla. Y prou, que no valen una pipada de tabaco.

—A consecuencia dels frets que ja 's comensan á sentir sembla que han agafat mal de canyó els senyors de *La Bandera Blanca*. Per Deu que 's cuydin, que sentiriam molt que 'l enrogallat fos persistent. Tant bé que cantavan.

